

639 Dahl, Johan Magnus.

I unga "knektår" kommenderad 3 år till Vaxholm. Gick till fots fram och tillbaka.

Till yrke "Timmerman", men gick under benämningen "Byggmästare". Som sådan ansågs han skicklig och uppförde många byggnader i hemtrakten.

Hans största intresse och nöje var att spela fiol, vilket han gjorde så snart tillfälle gavs.

Dahl var ^x gift och båda hade ord om sig att vara mycket snälla och gästvänliga och ingen fick gå därifrån utan att bli bjudna på kaffe med dopp.

x med Johanna Erika Thunholm från Fogds

113

Namn: *Dahl, Johan Magnus* Grad: *Soldat*

Bostad: *Bärby Soldatort, Väsby* Socken: *Fogds*

Född: *1853 3/4* Tjänstgjort vid: *Strängnäs* reg.te *5* komp. med n.r. *639*

Kom i tjänst: *1876 9/10* Erhöll avsked: *1894 30/1* Tjänsteår: *17 3/4*

I tjänsten ådragen skada: *Underhåll på grund av sjukdom i dragen under militärutövning. End.*

Erhöll svärdsmedalj: *Konpl. Maj. G. beslut blev 9/4 1995*

Underhåll åtnjutes från: *1995 1/4* Underhållsbrevets dag: *1995 7/4*

Underhållsbelopp				Anteckningar: <i>Strängnäs (adm.)</i>
enl. underhållsbrev		efter upplyftning den 19		
Pension	Korprals ell. vicekorprals tillägg	Pension	Korprals ell. vicekorprals tillägg	
<i>900 -</i>				
<i>Sweg. ent. SFS 984 50 -</i>				

Bet underhåll å rot. 269
Böd 28/11 1936

C. 27. År 1920.

Tant Brun och Tant Gredelin i verkligheten.
Fogdösysstrar lever i isolerad skogsmiljö.

Foto: Gösta Mattsson

Som sagans Tant Brun och Tant Gredelin hälsar de båda systrarna, Ester och Selma Dahl, sina gäster välkomna till Bärby soldattorp 639. Brunnen utanför har frusit, men som synes ligger snödrivorna höga och ger vatten som behövs. "När snön smälter, har nog också källan tinat, så nog reder vi oss", försäkrar de båda systrarna.

Låt mig få ta Er med till en glädjens och sagans värld, sådan man bara trodde att ens barndoms sagoberättelser kunde skildra den.

Vägen går genom Fogdölandskapet över åkrar och förbi gårdesgårdar, slingrar vidare genom dungar och in i skogen. Det är endast en fotbred gångstig vi följer. Snön gör den synlig, men för säkerhets skull har distriktssköterskan, syster Karin Åström, följt oss som ledsagare.

Hon berättar, att ingen bilväg eller färdväg vintertid leder till de båda systrar vi är på väg att hälsa på. Där finns fortfarande ingen elektrisk belysning och inte heller telefon.

Kommunen har erbjudit dem att flytta in i en modern tvårummare. Men tanken på att överge alla fåglar och smådjur som under åren blivit så beroende av dem för sin försörjning gör att de tackat nej till erbjudandet som de dock uppskattade mycket. En brorson hämtar hem mat och förnödenheter och det är i stort sett den egentliga kontakt de har med omgivningen.

Som sagans Tant Brun och Tant Gredelin kommer de båda systrarna ut och välkomnar på förstutrappan. Inne knastrar vedspisen, som är husets enda uppvärmningsanordning. Den har kanske hunnit bytas ut sedan stugan byggdes för väl snart tvåhundra år sedan. Den gamla spiselkåpan och muren med sin bakugn finns dock kvar från de ursprungliga tillverkningsåren. Det mesta från föräldrahemmet har sparats och ger en gammaldags prägel åt det gamla soldattorpet.

Allt talar om frid och rofylld stillhet här inne. Man behöver inte höra det bekräftat i de båda systrarnas försäkran om hur gott de finner sitt liv. Lyckokänslan över livets rikedomar strålar ut från dem och har präglat hela deras omgivning.

Det besök jag tagit mina läsare med på, är besöket i ett hem, som mänskligt sett inte har vare sig rikedom eller prakt att bjuda. Men så oändligt mycket av de värden vår värld utarmas alltmera på: glädje, tacksamhet, frid och förnöjda hjärtan.

I 35 år stannade fröken Selma Dahl, nu 85 år gammal, i huvudstaden som kokerska i skilda högre ståndskök. År 1912 kom hon till Stockholm och skötte under några år hushållet åt riksdagsman Lithander från Göteborg medan riksdagen pågick. Under somrarna arbetade hon på skärgårdspensionat.

Fröken Dahl blev sedan kokerska hos hovstallmästare Rosenblad och under flera år skriven i hovförsamlingen. Grevinnan Jeanna Adlercreutz var också under lång tid hennes arbetsgivare. Hos den kände hattgrossisten Fredrik Karlsson fick hon prova på ett stort stadshushålls mångahanda uppgifter. Men även lantushållets betydligt annorlunda rytmer fick före detta Fogdöflickan på nytt komma i kontakt med tack vare det stora lantbruk på 700-800 tunnland, som hennes arbetsgivare ägde i Lillkyrka socken.

1947 flyttade hon tillbaka till barndomshemmet.

79-åriga Ester Dahl blev den av syskonen som längst kom att stanna hemma hos föräldrarna. När syskonen flugit ur boet och hennes arbetsinsats inte längre behövdes, tog hon plats i bageri i Strängnäs.

Hon hade sedan skilda anställningar på bondgårdar i Uppland, innan hon omkring 1920 fick plats på Ängsö i Mälaren. Därifrån kom hon till Västerås, där hon hade plats på en matservering under några års tid.

När hon sedan behövdes på nytt i hemmet flyttade hon tillbaka till soldattorpet i Fogdö. Hon gick som hjälpgumma i trakten, städade, tvättade och hjälpte till i arbetet på åker och äng, när inte passningen av hemmet tog hennes tid i anspråk. Fadern gick bort 1936, medan hon fick behålla sin mor till 1945.

År 1947 flyttade den äldre systemen hem och tillsammans har de sedan fört ett stillsamt och lyckligt liv i sin stuga i skogen.